

2. Коефіцієнт проміжної ліквідності (коефіцієнт «лакмусового папірця») показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок «високо» ліквідних оборотних активів. Цей коефіцієнт обчислюється за формулою:

$$\text{Кпл} = \frac{\text{Грошові активи} + \text{дебіторська заборгованість}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (2)$$

Якщо зростання коефіцієнта швидкої ліквідності було пов'язане переважно зі зростанням невиправданої дебіторської заборгованості, то це свідчить про серйозні фінансові проблеми підприємства. В західній економічній літературі цей коефіцієнт називають коефіцієнтом миттєвої оцінки [3].

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина поточних позичених засобів (боргів) підприємства може бути покрита за необхідності негайно.

$$\text{Каб.л} = \frac{\text{Грошові засоби та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (3)$$

За умови, якщо підприємство на конкретний момент часу може погасити 20-35 % своїх боргів, то рівень його платоспроможності вважають нормальним.

Слід зазначити, що коефіцієнти ліквідності – показники відносні і протягом деякого часу не змінюються, якщо пропорційно зростають чисельник і знаменник дробу. Проте за цей час фінансовий стан підприємства істотно змінюється: може зменшитися прибуток, рівень рентабельності, коефіцієнт оборотності.

Список використаних джерел:

1. Загородна О.М., Серединська В.М. Формування механізму діагностики фінансового стану підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль:ТНЕУ, 2018. С. 233-235.
2. Серединська В.М., Загородна О.М., Р.В.Федорович. Економічний аналіз: навч. посіб./ за ред. проф. Р.В.Федоровича. Тернопіль: Астон, 2010. 416с.
3. Сорока Й.Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств у сфері сучасних умов господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 2 (46). С. 363-367.

Кулик Р.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Зазуля І.О.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СУТТЄВІСТЬ І ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В АУДИТІ

Поняття суттєвості є одним із ключових у бухгалтерському обліку та аудиті. У бухгалтерському обліку під суттєвістю зазвичай розуміють здатність операції, групи операцій та статті звітності значно впливати на рішення користувачів, що зумовлює необхідність окремого розкриття інформації за нею. У аудиті поняття «суттєвість» розщеплюється на дві складові – на суттєвість власне бухгалтерської інформації (при цьому аудитор має оцінити, чи вірно персонал підприємства обрав критерії для визначення цієї суттєвості і чи не втрачає звітність у повноті висвітлення показників та у презентабельності від того, що бухгалтерія не виділила суттєві статті та не розшифрувала їхні показники) та суттєвість помилок, які з тих чи інших причин можуть бути допущені у процесі перевірки бухгалтерських даних. Визначення рівня суттєвості прямо впливає на розрахунок аудиторського ризику та на обсяги аудиторської вибірки, а обґрунтування останньої – на

достовірність висновків аудитора, які зазначаються в однойменному підсумковому документі або у звіті аудитора, оскільки такі висновки базуються саме на узагальненні зазначених вибіркового даних [2]. Тому процедури з визначення суттєвості у процесі перевірки знаходять своє документальне підтвердження.

Оскільки рівень суттєвості прямо пов'язаний з рівнем аудиторського ризику, слід зазначити і те, що дефініція останнього, яка викладена у Глосарії до МСА та на якій наголошують різні автори [4, 5], свідчить про те, що ним вважається ризик того, що аудитор висловить невідповідну думку, якщо суттєво викривленою є фінансова звітність. Отже, і ця дефініція розкриває лише аспект аудиту фінансової звітності суб'єкта господарювання, і не більше.

Для малих і середніх підприємств власники яких фактично приймають участь в управлінні усією діяльністю суб'єктів господарювання самостійно звітність подається оперативно та деталізовано. Замовляючи ж аудиторські послуги, власники здебільшого бажають впевнитися у правильності відображення операцій у обліку, у відсутності суттєвих викривлень, зумовлених непрофесіоналізмом або нечесністю бухгалтерів і інших посадових осіб, та у відсутності податкових ризиків. А отже, суттєвість у цьому випадку означає не «здатність викривлення показника звітності вплинути на рішення користувача», а «здатність помилок або інших ризиків вплинути на господарську діяльність підприємства» [1].

І для того, щоби клієнт мав змогу вирішувати, чи варто йому після аудиту замовляти додаткове суцільне обстеження його бізнесу, реагуючи на обсяги виявлених помилок, або приймати інші суттєві рішення щодо подальшого розвитку бізнесу та функціонування системи обліку в ньому, сучасні науковці пропонують запровадити систему «статистифікації» суттєвості помилок, які встановлюються аудиторами за результатами перевірки підприємств, у розрізі типових груп господарських операцій та основних об'єктів обліку.

Міжнародні правила проведення аудиторських перевірок, вітчизняні і зарубіжні науковці і практики визначають поняття суттєвості та ризику по відношенню до аудитора і користувачів звітності, які виникатимуть, якщо він надасть позитивний висновок, а в майбутньому впливе, що реалії діяльності фірми від цього висновку відрізняються [3]. У той же час у нормативних документах відсутні рекомендації аудиторам щодо ведення порівняльної статистики виявлених недоліків за результатами перевірки недоліків, які створюють ризики для клієнтів аудиторської фірми. У цьому відкривається поле для дослідження можливостей ведення такої статистики, що не лише дозволить розширити спектр аудиторських послуг та удосконалити документування результатів аудиту, але і стане засобом виділення його теорії і практики.

Список використаних джерел:

1. Гливенко В. Суттєвість у бухгалтерському обліку суб'єктів державного сектору. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3. С. 171-183.
2. Кулик Р. Р. Етимологія поняття "суттєвість" у бухгалтерському обліку та аудиті. Економічний аналіз. 2014. Т. 18(2). С. 23-30.
3. Курило Г. М. Фінансова звітність і суттєвість: у контексті впливу наведеної інформації на прийняття рішень. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2015. № 2. С. 104-111.
4. Проскуріна, Н. М. Сутність дефініції «аудиторський ризик» і її роль при формуванні аудиторських процедур. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 19. С. 27-30.
5. Рядська, В. В. Суттєвість як об'єкт аудиторського дослідження та критерій оцінювання достовірності фінансової інформації. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. 2013. № 3. С. 226-231.